

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

КАФЕДРА ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Проректор
з науково-методичної та навчальної
роботи
О. Б. Жильцов
“ 02 ” 2016 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МИСТЕЦТВО ШРИФТА

Галузь знань 0202 «Мистецтво»

Напрямок підготовки 6.020205 «Образотворче мистецтво*»

Освітній рівень перший (бакалаврський)

Інститут мистецтв

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА Ідентифікаційний код 02136554 Начальник відділу моніторингу якості освіти
Програма № <u>2221</u>
<u>Жильцов</u> (підпис) (прізвище, ініціали)
« <u>02</u> » 20 <u>16</u> р.

2016 – 2017 навчальний рік

Розподіл годин звірено з робочим навчальним планом. Структура типова.

Заступник директора з науково-методичної та навчальної роботи, А. О. Таранник

Робоча програма навчальної дисципліни «Мистецтво шрифту» для студентів за напрямом підготовки 6.020205 «Образотворче мистецтво*».

Розробник: Задніпряний Геннадій Трохимович, старший викладач кафедри образотворчого мистецтва Інституту мистецтв

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри образотворчого мистецтва Інституту мистецтв

Протокол від « 29 » серпня 2016 року № 1

Завідувач кафедри
образотворчого мистецтва

(підпис)

Ю. В. Романенкова

Зміст

Пояснювальна записка-----	4
Структура програми навчальної дисципліни	
I. Опис дисципліни-----	6
II. Тематичний план-----	7
III. Програма дисципліни-----	8
<i>Змістовний модуль I. Мистецтво шрифта</i> -----	8
IV. Теми самостійних робіт-----	11
V. Система поточного та підсумкового контролю-----	13
VI. Методи навчання-----	15
VII. Методичне забезпечення-----	15
VIII. Рекомендована література-----	16
IX. Навчально-методична карта дисципліни «Мистецтво шрифта»---	17

Пояснювальна записка

Робоча програма з навчальної дисципліни «Мистецтво шрифта» є нормативним документом Київського університету імені Бориса Грінченка, який розроблено кафедрою образотворчого мистецтва Інституту мистецтв.

Програму укладено згідно з вимогами кредитно-модульної системи організації навчання для освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр».

В навчальному плані закладу дисципліна «Мистецтво шрифта» є складовою частиною циклу природничо-наукової підготовки студентів. Принципи навчання базуються на поступовому набутті навичок графічної діяльності - від технічних вправ з каліграфії до розробки гарнітури акцидентного шрифта.

Вивчення модуля починається вступною лекцією з загальнотеоретичних питань, які служать теоретичною базою для практичних занять та самостійних робіт, сприяють обдуманому виконанню завдань, готують студентів до художньо-графічної та педагогічної діяльності. Успішне засвоєння студентами курсу відкриває їм шлях до використання знань та навичок різноманітних графічних технік в самостійній творчій діяльності в галузі шрифта.

Метою викладання дисципліни «Мистецтво шрифта» є ознайомлення студентів з історією виникнення та розвитку латинських та кириличних шрифтів, з класифікацією шрифтів, їх морфологією, сферою їх застосування в сучасній поліграфії і рекламній продукції, набуття знань та професійних навичок для самостійного творчого вирішення завдань художньо графічної діяльності.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни «Мистецтво шрифта» є ознайомлення з історією виникнення і розвитку латинських та кириличних шрифтів, різновидами та теоретичними основами мистецтва шрифта, практичне використання закономірностей побудови літер та створення акцидентних гарнітур.

У результаті вивчення змістового модуля «Мистецтво шрифта» відповідно до профілю програми підготовки бакалавра формуються загальні та фахові компетентності.

Загальні компетентності (світоглядна, інформаційна, науково-дослідницька, самоосвітня), а саме:

- здатність до самостійного пошуку необхідної інформації з різних джерел при виконанні конкретних завдань;
- уміння аналізувати обирати та творчо застосовувати відповідні наукові методи і художні засоби в шрифтовій діяльності;
- спрямованість на розкриття особистісного творчого потенціалу та самореалізації.

Фахові компетентності (організаційна, мистецтвознавча) та **спеціальні** (художньо-творча), а саме:

- здатність використовувати у практичній діяльності досвід світового та вітчизняного шрифтового мистецтва, методів та авторських прийомів провідних художників-графіків дизайнерів шрифта;

- володіння навичками роботи різними графічними інструментами та матеріалами.

Результати навчання (знання та практичні навички й вміння)

Знання:

- основних груп шрифтів (антиква, гротеск, брусковий) принципи їх побудови та сфери їх застосування;
- основних параметрів шрифтів;
- основних принципів візуальної виразності шрифтів;
- історії виникнення і розвитку латинських та кирилических шрифтів;
- основних принципів класифікації друкарських шрифтів та основних принципів поєднання шрифту і зображення.

Практичні навички й вміння:

- вміння каліграфічного письма;
- володіння різними прийомами та способами написання шрифту;
- вміння компоувати блок тексту в заданому форматі;
- вміння регулювати міжлітерний пробіл, пробіл між словами;
- вміння відтворювати стильову єдність шрифту по базовим елементам і літерам;
- вміння використовувати шрифт як рівноправний елемент графічної композиції.

Програмні результати навчання:

- вміння виконувати каліграфічні композиції;
- вміння композиційного, стилістичного, кольорового поєднання шрифту та ілюстрацій відповідно характеру та стилю видання;
- вміння проектувати декоративні шрифти та об'єднувати їх в гарнітури
- розумова активність, креативність у вирішенні нестандартних завдань;
- прагнення до особистісно-професійного лідерства та успіху.

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «МИСТЕЦТВО ШРИФТА»

I. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів –1	Галузь знань 0202 Мистецтво <small>(шифр і назва)</small>	Нормативна	
	Напрямок підготовки 6.020205 Образотворче мистецтво* <small>(шифр і назва)</small>		
Модулів –		Рік підготовки:	
Змістових модулів – 1		3-й	-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ <small>(назва)</small>		Семестр	
Загальна кількість годин -36		5-й	-й
Тижневих годин для денної форми навчання: 1 аудиторних – 14 самостійної роботи студента -20	Освітній рівень перший (бакалаврський)	Лекції	
		6 год.	год.
		Практичні, семінарські	
		8 год.	год.
		Консультації	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		20 год.	год.
Модульний контроль			
2 год.			
Вид контролю: залік			

II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	разом	у тому числі					разом	у тому числі				
		л	п	с.р.	с.к.	м. к.		л	п	К.	с.р	м.к.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. МИСТЕЦТВО ШРИФТА												
Тема 1. Вступ. Завдання курсу. Історія та розвиток латинських шрифтів. Писемність середньовіччя та Ренесансу. Шрифти Нового часу. Історія та розвиток кириличних шрифтів. Морфологія шрифту. Стильова єдність гарнітури. Шрифт і зображення.	6	6					2	2				
Тема 2. Каліграфічні вправи	2		2									
Тема 3. Виконання крилатого вислову	5			5								
Тема 4. Вправи з використанням фактур	2		2									
Тема 5. Шрифтові вправи (скульптура – графіка)	5			5								
Тема 6. Образ літери	2		2									
Тема 7. Акцидентний шрифт (гарнітура)	10			10								
Тема 8. Виконання монограми	2		2									
МКР	2					2						
Разом за змістовим модулем 1												
Усього годин	36	6	8	20		2						

III ПРОГРАМА

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I ШРИФТОВИЙ ДИЗАЙН

Лекція 1. ВСТУП. ЗАВДАННЯ КУРСУ. (2 год.)

Місце і значення шрифту в підготовці художника графіка, його професійній діяльності.

Найдавніші види писемності. Піктографічне письмо, клинопис, ієрогліфи.

Виникнення і розвиток найдавніших алфавітів. Поява найдавніших книг (кодексів).

Рекомендована література:

Основна: [1], [3], [4], [5], [6].

Додаткова: [2].

ІСТОРІЯ ТА РОЗВИТОК ЛАТИНСЬКИХ ШРИФТІВ

Виникнення і розвиток латинських шрифтів. Римський капітальний шрифт, маюскульне письмо, курсивне письмо, рунічне письмо.

Каліграфія. Історія розвитку каліграфії, видатні майстри каліграфії. Каліграфія Сходу. Сучасна каліграфія. Матеріали, інструменти, техніка виконання каліграфічних написів. Практика каліграфії. Робота ширококінцевим пером. Особливості написання каліграфічного письма.

Рекомендована література

Основна: [1], [3], [4], [5], [6].

Додаткова: [2].

ПИСЕМНІСТЬ СЕРЕДНЬОВІЧЧЯ ТА РЕНЕСАНСУ

Грецьке унціальне письмо, вестготське, староіталійське, та інші. Каролінгський мінускул. Готичні шрифти (текстура, фрактура, швабське письмо, староанглійський шрифт) тощо.

Виникнення книгодрукування в Західній Європі. Перша друкарня Й.Гутенберга.

Набірні друкарські шрифти. Основні принципи ранньої типографіки.

Шрифти доби Ренесансу. Визначні художники Відродження – А.Дюрер та Г.Гольбейн як творці шрифтів і алфавітів. Основні риси шрифтів давньої антикви.

Рекомендована література

Основна: [1], [3], [4], [5], [6].

Додаткова: [2].

Лекція 2. ШРИФТИ НОВОГО ЧАСУ. (2 год.)

Основні ознаки нової антикви. Поява перших видань з типографіки, формування системи конструювання та виміру шрифтів.

Виникнення брускових шрифтів, їх характеристика, сфера застосування. Поява гротесків (рубаних гарнітур), сфера застосування. Характеристика та сфера застосування нахилених, курсивних, рукописних і декоративних шрифтів.

Рекомендована література

Основна: [1], [3], [4], [5], [6].

Додаткова: [1], [2].

ІСТОРІЯ ТА РОЗВИТОК КИРИЛИЧНИХ ШРИФТІВ

Слов'янська писемність в дохристиянську епоху. Глаголиця. Берестяні грамоти. Місіонерська діяльність Кирила і Мефодія.

Створення кириличного алфавіта. Давньоруська писемність (устав, напівустав, скоропис, в'язь). Книгодрук в Україні та Російській імперії. Реформи Петра I в типографіці. Петровський цивільний шрифт. Розвиток української шрифтової культури.

Рекомендована література

Основна: [1], [2], [3], [4], [5], [6].

Додаткова: [2], [4].

МОРФОЛОГІЯ ШРИФТА

Основні характеристики і параметри шрифта. Основні принципи візуальної виразності шрифта.

Визначення шрифта, гарнітури. Контрастність, щільність, нахил шрифта, кегль, інтерлін'яж, міжлітерний, міжрядковий пробіл. Основні елементи літерної графеми. Розбірливість шрифта. Шрифт і колір.

Рекомендована література

Основна: [1], [3], [4], [5], [6].

Додаткова: [1], [6].

Лекція 3. СТИЛЬОВА ЄДНІСТЬ ГАРНІТУРИ (2 год.)

Різноманітність сучасної шрифтової культури. Буквенна поліграма. Основні принципи побудови шрифта по модульній сітці. Базові елементи і літери. Шрифтова композиція.

Рекомендована література

Основна: [1], [3], [4], [5], [6].

Додаткова: [1], [6], [7].

ШРИФТ І ЗОБРАЖЕННЯ

Класифікація друкарських шрифтів. Цифрові шрифти групи True Type та Post Script. Вбудовані шрифти, можливості графічних редакторів по модифікації стандартних шрифтів. Основні принципи поєднання шрифта і зображення.

Рекомендована література

Основна: [1], [3], [4], [5], [6].

Додаткова: [1], [5], [6], [7].

ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ РОБІТ. (8 год.)

ТЕМА 1.(2 год.) Каліграфічні вправи

Виконання вправ з каліграфії за зразком. Матеріали та інструменти: папір А4 (або зошит в косу лінійку для початкових класів), лінійка, олівець, перо гострокінцеве, перо ширококінцеве, чорна туш, чорне чорнило.

Виконання вправ ширококінцевим пером (1 год.)

За допомогою лінійки розкреслити аркуші паперу для виконання вправ, або взяти зошит в косу лінійку для початкових класів. Вправи за зразком для вивчення можливостей ширококінцевого пера виконати поелементно з наступним поєднанням їх в літери та окремі слова.

Виконання вправ гострокінцевим пером (1 год.)

Вправи за зразком для вивчення можливостей гострокінцевого пера виконати поелементно з наступним поєднанням їх в літери та окремі слова.

Рекомендована література

Основна: [1], [2], [3].

Додаткова: [4], [6].

ТЕМА 3.(2 год.) Вправи з використанням фактур.

Шрифтові вправи. Покращення естетичних якостей шрифту фактурою. Виконати 10 варіантів декорування короткого слова виконаного шрифтом «гротеск» з використанням палітри графічного зображення та арсеналу прийомів та способів передачі нематеріальної фактури. Матеріали: папір, формат А3, лінійка, туш, перо, гелева ручка, пензель.

Виконання пошукових ескізів (1 год.)

Виконати серію пошукових ескізів в яких визначити характер та вид нематеріальних фактур. Основні елементи виконати в натуральному масштабі. Вибрати 10 найкращих варіантів.

Виконання оригіналів (1 год.)

Виконати оригінали 10 варіантів декорування короткого слова згідно відібраних ескізів.

Доопрацювати чистовий варіант.Звернути увагу на наявність достатніх полів та гармонійного розміщення зображення в форматі аркуша.

Рекомендована література

Основна: [1], [7].

Додаткова: [1], [6].

ТЕМА 5.(2 год.).Образ літери.

Образ літери. Вираження формою літери характеру звуку і образу який вона несе в собі. Матеріали: папір, формат А4, туш, гелева ручка, перо, пензель.

Виконання пошукових ескізів (1 год.)

Виконати серію пошукових ескізів в яких виразити характер звуку і образу який несе в собі літера (за вибором студента) стилізуючи форму згідно зі змістовими та образними характеристиками літери. Вибрати та затвердити найкращий варіант.

Виконання оригіналу (1 год.)

Перенести попередньо виконаний ескіз на чистовий аркуш згідно затвердженого варіанта композиції. Композицію виконати чорною тушшю.

Рекомендована література

Основна: [1], [3], [4].

Додаткова: [1], [7].

ТЕМА 7.(2 год.) Виконання монограми

Каліграфічна композиція (9x9см.). Виконання власної монограми з використанням розчерків та інших елементів каліграфічного письма.

Матеріали: папір, формат А4, туш, чорнило, пера необхідних видів.

Виконання пошукових ескізів (1 год.)

Виконати ескізний пошук принципової схеми побудови композиції. Чітко визначитись з перевагами симетрії чи асиметрії місцем та характером розчерків.. Вибрати та затвердити найкращий варіант.

Виконання оригіналу монограми (1 год.)

Перенести попередньо виконаний ескіз на чистовий аркуш згідно затвердженого варіанта композиції. Композицію виконати чорною тушшю. Для покращення ритмічного строю застосувати акценти, та різні прийоми каліграфії ширококінцевого пера.

Рекомендована література

Основна: [1], [4], [7], [8].

Додаткова: [1], [7].

ІV. ТЕМИ САМОСТІЙНИХ РОБІТ. (20 год.)

ТЕМА 2.(5 год.) Виконання крилатого вислову.

Виконання крилатого вислову або прислів'я за вибором студента. Матеріали: папір, формат А4, туш, ширококінцеве перо, пензель.

Виконання ескізів

Виконати ескізний пошук принципового розміщення тексту, кількість рядків, місце та характер розчерків.

Виконання оригіналу

Підготувати аркуш паперу (накреслити допоміжні лінії для зручності написання) та виконати напис згідно ескіза.

Рекомендована література

Основна: [1], [2], [3].

Додаткова: [1], [7].

ТЕМА 4.(5 год.) Шрифтові вправи (скульптур - графіка)

Шрифт та образ. Написання короткого слова різними засобами – «скульптурним» та «графічним». Виконати 5 варіантів напису короткого слова на основі геометричної пластики та 5 варіантів на основі скульптурної пластики на одному аркуші паперу. Матеріали: папір, формат А3, туш, гелева ручка, перо, пензель.

Виконання пошукових ескізів

Виконати серію пошукових ескізів в яких змінити елементи шрифтової групи стилізуючи літери згідно зі змістовими та образними характеристиками слова. Основні елементи виконати в натуральному масштабі. Вибрати 10 найкращих варіантів (по 5 варіантів кожного виду пластики).

Виконання оригіналів

Виконати оригінали 10 відібраних варіантів в чистовому вигляді. Максимально використати палітру графічних технік. Зображення чорно-біле, лінійно-тонове. Звернути увагу на наявність достатніх полів та гармонійного розміщення зображення в форматі аркуша.

Рекомендована література

Основна: [1], [6], [7].

Додаткова: [1], [6].

ТЕМА 6.(10 год.) Акцидентний шрифт (гарнітура).

Створити гарнітуру акцидентного шрифту, який викликав би у глядача емоційну творчу активність. Використати особливості яскравого національного колориту, гумористичні образи, предмети народного побуту, декоративні властивості орнаменту, елементи одягу тощо. Матеріали: папір, формат А2, туш, гелева ручка, перо, пензель.

Виконання пошукових ескізів

Виконати серію пошукових ескізів в яких виразити загальний характер шрифту і образу який несе в собі літера стилізуючи форму згідно зі змістовими та образними характеристиками літери. Обрати стильоутворюючий елемент для літер. Вибрати та затвердити найкращий варіант.

Виконання поліграми шрифту

Побудувати в прямокутнику обраної пропорції максимальну кількість графем літер (поліграму) шрифту.

Виконання оригіналу

Перенести попередньо виконані ескізи на чистовий аркуш згідно затвердженого варіанта композиції. Набір шрифтів - гарнітуру виконати чорною тушшю на форматі А2.

Рекомендована література

Основна: [1], [4], [6], [7].

Додаткова: [1], [4], [6], [7].

Карта самостійної роботи студента

Змістовий модуль та теми курсу	Академічний контроль	Бали	
Змістовий модуль І. МИСТЕЦТВО ШРИФТА			
Тема 3. Виконання крилатого вислову.(5 год.)	Практичне заняття.	5	
Тема 5. Шрифтові вправи (скульптура – графіка).(5 год.)	Практичне заняття.	10	
Тема 7. Акцидентний шрифт (гарнітура). (10 год.)	Практичне заняття.	5	
<i>Разом: 20 год.</i>	<i>Разом: 20 балів</i>		

V. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти, де зазначено види й терміни контролю. Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення у національну (4-бальну) та

РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

Поточне тестування та самостійна робота										ІНДЗ	Загальна кількість балів без урахування коефіцієнта	Коефіцієнт	Загальна кількість балів з урахуванням коефіцієнта
Змістовий модуль №1													
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8		МКР		102	1,02	100
3	21	5	11	10	11	5	11		25				

T1, T2 ... T8 – теми змістового модуля.

Порядок переведення рейтингових показників успішності

Рейтингова оцінка	Оцінка за шкалою університету	Значення оцінки
A	90-100	<u>Відмінно</u> – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками.
B	82-89	<u>Дуже добре</u> – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок.
C	75-81	<u>Добре</u> – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74	<u>Задовільно</u> – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, але достатній для подальшого навчання або професійної діяльності.
E	60-68	<u>Достатньо</u> – мінімально можливий (допустимий) рівень знань (умінь).
FX	35-59	<u>Незадовільно з можливістю повторного складання</u> – незадовільний рівень знань (умінь) з можливістю перескладання за умов належного самостійного доопрацювання.
F	1-34	<u>Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу</u> – достатньо низький рівень знань, що вимагає повторного проходження курсу.

Кількість балів за роботу на теоретичних та практичних заняттях, під час виконання самостійної та індивідуальної навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- своєчасність виконання навчальних завдань;
- повний обсяг їх виконання;

- якість виконання навчальних завдань;
- самостійність виконання;
- творчий підхід у виконанні завдань;
- ініціативність у навчальній діяльності.

VI. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної та творчої діяльності

1) За джерелом інформації:

- *Словесні*: лекція (традиційна, проблемна,) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій, пояснення, розповідь, бесіда.
- *Наочні*: спостереження, ілюстрація, демонстрація.
- *Практичні*: вправи, начерки, замальовки, рисунки, етюди.

2) **За логікою передачі і сприймання навчальної інформації**: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) **За ступенем самостійності мислення**: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) **За ступенем керування навчальною діяльністю**: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; з репродукціями творів; з використанням рекомендованих та обраних самостійно художніх матеріалів та інструментів; виконання індивідуальних навчальних проектів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної та творчої діяльності:

навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

VII. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

- ✓ навчально-предметний фонд;
- ✓ зразки робіт студентів та художників;
- ✓ опорні конспекти лекцій;
- ✓ навчальні посібники (в електронному вигляді);
- ✓ робоча навчальна програма;
- ✓ засоби підсумкового контролю: семестровий перегляд з оцінюванням навчальних та творчих робіт для контролю знань студентів з навчальної дисципліни «Мистецтво шрифту»

VIII. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Куленко М. Графіка шрифту / М. Куленко. К.: вид-во КНУБА, 2004. – 192 с.
2. Мітченко В. С. Естетика українського рукописного шрифту / В. С. Мітченко. К.: Грамота, 2007. – 208 с.
3. Проненко Л. Каліграфія для всіх / Л. Проненко. М.: Книга, 1990. – 248 с.
4. Птахова И. Простая красота буквы / И. Птахова. С-Пт.: Русская графика, 1997. - 288 с.
5. Смирнов С. Шрифт и шрифтовой плакат / С. Смирнов. М.: Плакат, 1978. – 132 с.
6. Снарський О.В. Шрифт в мистецтві художнього оформлення / О. В. Снарський. К.: Мистецтво, 1975. – 132 с.
7. Тоотс В. Современный шрифт / В. Тоотс. М.: Плакат, 1966. – 288 с.
8. Шпаковский Ю.Ф. Шрифты. Справочное пособие дизайнера / Ю. Ф. Шпаковский. Мн.: Харвест, 2006. – 288 с.

Додаткова:

1. Лесняк В. Акцидентний шрифт / В. Лесняк. Харків: Колорит, 2004. – 140 с.
2. Різник М. Письмо і шрифт / М. Різник. К.: Вища школа, 1978. – 132 с.
3. Смирнов С. Шрифт в наглядной агитации / С. Смирнов. М.: Плакат, 1978. – 132 с.
4. Тоотс В. 300 шрифтов / В. Тоотс. М.: Книга, 1960. – 288 с.
5. Файола Э. Шрифты для печати и Web-дизайна. Пер. с англ. / Э. Файола. – С-П.: ББХ- Петербург, 2003. – 132 с.
6. 1000 способов шрифтового дизайна. М.: РИП-Холдинг, 2005. – 288 с.
7. Електронні ресурси:
Сучасний український шрифт. Режим доступу:
http://cyreading.blogspot.com/2012/11/blog-post_29.html
Книжкова графіка. Режим доступу:
<http://www.slideboom.com/presentations/137093/26>

IX. Навчально-методична карта дисципліни «Мистецтво шрифта» 3 курс 5 семестр

**Разом: 36 год., лекції – 6 год., практичні заняття – 8 год.,
самостійна робота – 20 год., модульний контроль – 2 год. Залік**

Модулі	Змістовий модуль I																	
Назва модуля	Мистецтво шрифта																	
Кількість балів за модуль	102																	
Лекції, прак.	1			2			3		5	6, 7	8	9,10	11	12,13,14, 15,16	17			
Теми лекцій	Вступ. Завдання курсу	Історія латинських шрифтів.	Писемність середньовіків і Ренесансу	Шрифти Нового часу	Історія кирилических шрифтів	Морфологія шрифту	Стильова єдність гарнітури	Шрифтове зображення										
Відвідування лекцій			1бал			1бал		1бал										
Практична робота									Каліграфічні вправи (20бал)		Впр. з використанням фактур (10бал)		Образ літери (10бал)			Виконання монограми (10 бал)		
Відвідування практичних занять									1бал.		1бал		1бал			1бал		
Самостійна робота										Вик. крилатого вислову (5 бал.)		Шрифтові вправи (скуль.-граф.) (10бал)		Акцидентний шрифт(гарнітура) (5 бал)				
Вик. МКР	25 балів																	
разом	102 балів (коефіцієнт успішності: 102÷100=1,02)																	